

## קידום אנרגיה מתחדשת במשק החשמל ותיקון החלטות ממשלה – התנגדות השרה

### להגנת הסביבה

"המשרד להגנת הסביבה בראשותי פועל להפחתת השימוש בדלקים פוסיליים לרבות גז טבעי, ומקדם מעבר לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת וזאת במטרה להוביל לצמצום הפליטה של מזהמים וגזי חממה בישראל. לפיכך אני מברכת את שר האנרגיה על הגדלת היעדים של ייצור חשמל ממקורות מתחדשים.

עם זאת, הצעת המחליטים, למרות הכותרת שניתנה לה, תעודד לצערי בפועל את המשק להמשיך את השימוש בגז מזהם למשך שנים רבות, ותהווה חסם להמשך הפחתת זיהום האוויר, להפחתת התחלואה והתמותה שנובעים ממנו, וכן למעבר לכלכלה דלת פחמן, מהלך שישראל נדרשת לבצע במסגרת מחויבותה הבינ"ל בנושא ההתמודדות עם משבר האקלים.

לפיכך, לא אוכל לתמוך בהצעת המחליטים במתכונת המוצעת. לעמדתי, יש לבצע את התיקונים הבאים, כמפורט להלן, וכפי שהועברו למשרד האנרגיה מבעוד מועד אך לצערי לא הוטמעו בנוסח:

1. **יעד לייצור חשמל מגז טבעי (סעיף 1)** – ההצעה לקבוע יעד עבור ייצור אנרגיה מגז טבעי הינה החסם המרכזי בהצעת מחליטים בכל הנוגע לקידום משק אנרגיה מבוסס על מקורות מתחדשים. ההצעה לקבוע יעד של 70% ייצור חשמל מגז היא איתות שגוי למשק ופוגעת בוודאות הנדרשת ליזמים לצורך קידום משק אנרגיה המעודד חדשנות ושימוש באנרגיה ממקורות מתחדשים. היעד המוצע מעודד התבססות על גז בניגוד לכל המאמצים שנעשים לצמצום התלות בייצור אנרגיה ממקורות פוסיליים אשר מזהמים ומגבירים את שינויי האקלים. סעיף זה לא היה בנוסחים המקוריים של הצעת המחליטים, ויש למחוק אותו מהנוסח.

2. **יעד לייצור חשמל ממקורות מתחדשים ל-2030 (סעיף 1)** – הצעת שר האנרגיה להגדלת היעדים לייצור חשמל ממקורות מתחדשים לשנת 2030 מעבר ל-17% שנקבעו בעבר הינה צעד נכון. עם זאת, היעד המוצע של 30% הינו נמוך מידי. על בסיס הנתונים והניתוח שהתבצע על ידי גורמי המקצוע במשרדי, ועל מנת להעמיד את ישראל בשורה אחת עם מדינות OECD מתקדמות אחרות, יש להציב יעד של 40% לשנת 2030. כמו כן, אני סבורה שאת היעד החדש יש לקבע בהחלטת ממשלה, ולא "לרשום את החלטת שר האנרגיה" כפי שנכתב בנוסח כעת.

3. **ייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים במרחב המבונה (סעיף 2)** – משאב הקרקע הינו משאב במחסור בישראל ויש לשמור על השטחים הפתוחים והמגוון הביולוגי בד בבד עם פיתוח משק ייצור החשמל על בסיס מקורות מתחדשים. לכן יש לקדם את כל הכלים והאמצעים

האפשריים להקמת מתקנים לייצור אנרגיה במרחב המבונה, ולתעדף זאת על פני הקמת מתקנים בשטחים הפתוחים. אני תומכת בסעיף המוצע, עם זאת, יש להבהיר בנוסח כי הקמת מתקנים ושילובם במרחבים מבונים **תקודם ותתועדף**, לרבות קידום של רשת מקומית מבוזרת.

4. **הכללת המשרד להגנת הסביבה בתהליכי קבלת ההחלטות במשק האנרגיה מכוח החלטה זו** – המשרד להגנת הסביבה הוא שחקן מרכזי בתהליכי קבלת ההחלטות בתחום משק האנרגיה, ופועל לוודא כי ההחלטות המתקבלות מקדמות הפחתה של פליטות גזי חממה מזהמים לאוויר ומעבר לכלכלה דלת פחמן. לכן, מעורבות נציגי המשרד בוועדות המצוינות בהחלטה היא חיונית, ואבקש כי נציג המשרד יצורף אליהן, ונוסח ההחלטה יתוקן בהתאם **(סעיפים 4, 5, 6, 8, 10)**.

5. **הסרת היעדים להקמת תחנות כוח גזיות (סעיף 8) – סעיף זה מייצר מחויבות ממשלתית לקידום תחנות כח על בסיס גז** בהספק משמעותי, וזאת בניגוד לכותרת ההחלטה ולמטרתה המוצהרת. עיגון החובה לקידום תחנות כוח אלו מאותת למשק בדבר מחויבות הממשלה להתבססות על מקורות פוסיליים מזהמים **לעשרות השנים הבאות**, זאת בניגוד למגמות העולמיות והמחויבות של ישראל למעבר לכלכלה דלת פחמן ולצמצום מזהמים.

כמו כן, בשל קצב התפתחות הטכנולוגיות בתחום ייצור, אגירה והולכת האנרגיה, הצורך בתוספת הספק על בסיס גז משתנה ומתעדכן. הצעת המחליטים כעת באה לתקן את ההספקים שנקבעו בהחלטת ממשלה קודמת (החלטה מס' 2592 משנת 2017). ראוי ללמוד מהניסיון, לאפשר גמישות שתתחשב בטכנולוגיות עתידיות, **ולא לקבע הספקים מייצור חשמל ממקורות פוסיליים במסגרת החלטת ממשלה זו**.

הפחתת רגולציה לעידוד הקמת מתקנים פוטו-וולטאים ומתקני טעינה לרכבים חשמליים (סעיף 12) – אני תומכת בהפחתת רגולציה להקמה של מתקנים פוטו-וולטאים ומתקנים להטענה של רכבים חשמליים. עם זאת, על מנת לקדם את הדברים באופן המהיר והיעיל ביותר, יש לקדם את ההסדרים המוצעים במסגרת חוק ההסדרים, כפי שסוכם כבר עם משרד האוצר, ולא בנוסח המוצע כאן. לא אוכל לתמוך בסעיף בנוסחו הנוכחי."

**מוגש על ידי השרה להגנת הסביבה**

ד' בחשון התשפ"א  
22 באוקטובר 2020